

Naročnina za kraljevino SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglasi: enostolpna mm vrsta za enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/1. Telefon 360.
Uprava:
Telefon 44.
Ljubljana.
Licejalna knjižnica
Pavlatovi franke
Plačano do

Vladna kriza.

Beograd, 29. nov. (Izv.) Kakor se doznava, namerava radikalni klub na mesto ministra zunanjih del predlagati Spaljčkovića, proti kateremu pa vlada velik odpor pri raznih strankah. Spaljčkoviću se predbaciva njegovo netaktno zadržanje na seji lige narodov, kjer je prišlo do ostrega spora med njim ter med lordom Cecilom in Balfourjem. Demokrati predlagajo, da naj se ustanovi komite za zunanje zadeve, kjer bi bil zastopan po en minister od vsake vladne stranke.

Zagreb, 29. nov. »Novosti« poročajo iz Beograda: Včeraj so se v radikalnem klubu začela pogajanja za to, da se določijo kandidati za ministre. Portfelj ministra za agrarno reformo bi dobil v primeru rekonstrukcije kabineta Milorad Vujičić, promet Kosta Miletić, pravosodje Uzunović. Izgleda, da Velizar Janković in dr. Lazar Marković ne bosta vstopila v vlado. Ako bi ministrski predsednik Pašić ne obdržal portfelja zunanega ministra, bi demokrati gotovo dobili še eno ministrstvo. Izgleda pa, da bi bila večina radikalnih poslancev proti taki izpremembi.

Zagreb, 29. nov. »Novosti« poročajo iz Beograda: Muslimanski klub je včeraj razpravljal o verskem vprašanju in o vprašanju agrarne reforme z ozirom na sporazum v pogledu izplačila haka v znesku 300 milijonov dinarjev. Ker kredit za izplačilo haka ni uvrščen v proračun tega leta, je sklenil klub, da bo o priliki rekonstrukcije vlade zahteval, naj se tudi ta kredit uvrsti v proračun. Za pogajanja z vladnimi strankami so bili delegirani poslanci Hranica, Kapetanović in Korkut, ki so že včeraj dopoldne posetili ministrskega predsednika Pašića, ki jim je obrazložil politični položaj in povdaril, da je koalicija danes neobhodno potrebna za konsolidacijo države in da je treba, da stavijo muslimanski ministri svoje portfelje klubu na razpolago ter da klub določi nove ministre. Delegati so odgovorili, da klub ne namerava menjati svojih zastopnikov v vladi in so izjavili, da se žele udeležiti pogajanj za rekonstrukcijo vlade, na kar je ministrski predsednik pristal. Muslimanski delegati bodo posetili danes tudi predsednika radikalnega kluba Aco Stanojevića.

UKRAJINCI POTOLKLI BOLJŠEVIKE.

Kopenhagen, 29. nov. (Izv.) Glasom zadnjih poročil iz Helsingfors sta sedaj dve tretjini ukrajinskega ozemlja na zapadnem bregu Dnjepra očiščenih boljševikov. 2 boljševiški armadi sta pribežali čez mejo na Poljsko, kjer sta bili takoj razoroženi.

Kodanje, 28. nov. Listu »Berlingske Tidende« se poročja iz Helsingfors: Število Ukrajincev, ki se bojujejo proti boljševikom, se cenil na 1 milijon mož. Boji so izredno ljuti. Pri osvojitvi Žitomira so obesili 3000 boljševikov in jih mnogo postrelili pri pouličnih bojih. Ukrajinci so pripravljani na večmesečni boj. Kamenec Podolsk je razglašen kot ukrajinsko glavno mesto. Ljuti boji se vrše za Kijev, ki so ga obkolili Ukrajinci.

POLOŽAJ V STRADAJOČI RUSIJI.

Moskva, 29. novembra. Položaj stradajočih v caricinski guberniji se slabša od dne do dne. V stroških domovih otroci mnogokrat po pet dni ne dobe nobene hrane. V vsej guberniji strada 38.000 ljudi, nešteti mestnega prebivalstva. V jermenski guberniji strada 25.000 ljudi. Vsak dan jih umrje več za lakoto.

HARDING IN NEMČIJA.

Pariz, 29. nov. (Izv.) Kakor poročja washingtonski dopisnik »New York Herald«, ne namerava predsednik Harding povabiti Nemčije ter drugih držav na razorožitveno konferenco. Pač pa namerava Harding po sklepu konference pozvati Nemčijo in ostale države, ako hočejo dogovor razorožitvene konference ratificirati.

KONFERENCA RADI GRŠKO-TURŠKEGA SPORA.

Rim, 29. nov. (Izv.) Angleška vlada namerava v januarju 1922 sklicati v Rimu konferenco radi grško-turškega spora. To inicijativo pozdravljajo italijanski krogi z velikim navdušenjem.

NOVI ČEKOSLOVAŠKI POSLANIK NA DUNAJU.

Praga, 29. novembra. (Izv.) Novo imenovani poslanik dr. Krofta bo s 15. decembrom nastopil svoje mesto na Dunaju ter s tem dnem prevzel posle tamošnjega poslanstva.

STAVKE V BERLINU.

Berlin, 29. novembra. (Izv.) Ker so pričeli mestni nastavljeni stavkati, so sklenili tudi tehnični mestni nastavljeni, da stopijo v stavko. Radi te stavke bo občutno prizadeta mestna elektrarna in cestna železnica.

OTVORITEV ROMUNSKEGA PARLAMENTA.

Bukarešta, 28. novembra. Danes je otvoril kralj parlamentarno zasedanje. Prečital je prestolni govor, v katerem se veli med drugim: Zbornici sta navzlic težkočam vprašanja državne konsolidacije v zadnjem zasedanju mogli dovršiti svoje delo mirno in z ugodnimi pogoji. Ker je vlada za obvarovanje miru in reda izdala primerne ukrepe, se bodo mogle kmalu ukiniti še obstoječe zadnje izredne odredbe. Odnosaji z zavezniki so čimdalje ožji in priskrnejši. Sklenilo se je nove zveze s sosednjimi deželami, s katerimi nas drugi skupnost političnih in gospodarskih interesov, in kar se tiče razmerja do drugih držav, se bodo vpostavili normalni odnosaji.

RATHENAU IN SIMONS V LONDONU.

London, 28. nov. (Izv.) Dr. Rathenau in dr. Simons sta dospela v London.

Predprodaja sedežev in vstopnic za slavnostni koncert ljubljanske sekcije »Udruženje ljubljanskih novinarjev«, ki bo v četrtek 1. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v Unionovi dvorani vrlo dobro napreduje. Razprodanih je že preko dobra polovica sedežev. Danes bo zadnji dan predprodaje (v trafiki v Prešernovi ulici nasproti pošte), ker bodo jutri trgovine zaprte. Eventuelni ostali sedeži se bodo dobivali na večer prireditve pri blagajni. Za prosto zabavo po koncertu bo postavila Vrhniska tovarna konzerv pri prekajenega mesa okusen bufet, pri katerem bodo na izbiro razni zakuski, mrzli narezki ter klobase, vse najsveteljši izdelki pripravljivi nalašč za ta večer.

Trboveljska premogokopna družba.

V Trbovljah ima naša država z znanstveno točnostjo zabeležujoče merilo socialnega varstva, ki ga poklanja slovenskemu proletariatu v debelih socialnozakonodajnih zbornikih. Strokovnjaške komisije so ugotovile, da se nahaja delavstvo Trboveljske premogokopne družbe v gmotnem in higijeničnem stanju, ki zasmeljuje vsako človeško dostojanstvo in usmiljeno srce. Širok slovenske zemlje se vije uboga para uradniškega osovja in meščanstva v nerešljivih računih, da si uredi svoje golo življenje in da ne zmrzne v nezakurjenih sobah. Kar je slovenske industrije trepeta pred vsakim nadaljnim poviškom premogovnih cen.

Vsem je še v spominu velikanski Imbrogljo, s katerim je Trboveljska družba ogoljufala pred letom in pol, pod slavnimi deželnimi vladami dr. Žerjava in dr. Brejca, jugoslovansko državo in slovensko pokrajino še posebej za par sto milijonov, ko je zahtevala neizmerne poviške premogovne cene s pretvezo, da si more nakupiti investicijski kapital za Rajhenburški premogovnik. Mislimo, da je ta smeli in v nemoralnosti brezprimerni čin te družbe bil mogoč samo na Slovenskem. Kajti povsod drugod bi se bilo postopalo v skladu z državnim dostojanstvom in moralnim čustvom prizadetih državljanov. Pri nas pa je uspela Trboveljska družba nezavirano izpeljati svoje cenične nakane. In tudi te ji niso zadostovale. Ustanovila je povrh tega še posebno delniško družbo pod imenom Prometni zavod za premog, tako da bi imela v rokah ne samo neizmerne produkcijske dobičke premogovnikov nego tudi dobičke iz monopolizirane trgovine s premogom, s katero ji bo mogoče poljubno narekovati cene premogu.

Pri Trboveljski premogokopni družbi sede ljudje, ki imajo brihtne glave. Oni vedo, kaj je vse pri nas dopustno. Zavedajo se, da so v Beogradu na vladnem krmilu demokrati veljaki in da je za dobo takih socialnih in demokratičnih ministrov mogoče podvzeti korake, ki še nadalje varujejo mezdne ničine in kupčijske razmere v Sloveniji v prid Trboveljskim gospodom. Vedo dobro, da so se v poslednjem času neprimerno postrle mere eksistenčnega minima in da je pričakovati v bližnjih mesecih, po tako dolgem odmoru, mezdno gibanje. Zato so sklenili upeljati v svoje revirje ukrepe, ki so se bili pred par meseci tako briljantno izkazali v Trstu, v tržaškem arzenalu, ko so delodajalci brez notranje nujnosti izprli delavstvo in pod pretvezo deličitnega gospodarstva omejili delovne dneve na tri v tednu. Danes si je Trboveljska družba premislila in pravi, da je bolje biti pameten in gledati na take preventivne namere, kakor pa vztrajati pri poštenih produkcijskih načelih, kot so jih vajene kapitalistične družbe zapadnega sveta. Zato si je izbrala pretvezo pomanjkanja železniških vagonov, in ko se je pretveza izkazala za laž, je dodala na zahtevo, da vlada dovoli izvoz našega premoga v Italijo. Saj res, valuta je visoka in ko bodo meje odprte, tedaj bomo nanovo diktirali visoke in zvišane cene. Kajti ti ubogi političarji socialnozakonodajnih zbornikov ne vedo, da bo premog izginil iz Slovenije in da ga bo treba preketo drago plačevati, kot svoj čas živino, ki je bila naenkrat izginila z domačega trga in so cel vstaki romali proti solnčni Italiji.

Vprašamo našega pokrajinskega namestnika, ali niso tudi ti ubogi rudarji snovi naše krvi, ali niso ti bedni in izstradani delavci, živeči v blatnih bajtah, v nehigijenskih priľikah, sinovi slovenske matere, da smejo ž njimi iz vseh krajev sveta pritepeni židovski tuji ponizvalno postopati in njihovo družinsko eksistenco ogrozati? Ali uvideva g. pokrajinski namestnik, ki je bil vsikdar mož značajnosti in pravičnosti, da mora štiti tudi ta sloj jugoslovanskih državljanov in pred vsem tudi široke interese slovenskega uradništva in meščanstva, ki je izpostavljeno izkoriščevalnim poizkusom Trboveljske premogokopne družbe? Doslej se ona ni nacionalizirala, in se nit niti aklimatizirala na jugoslovanski narod in njegovo državo, da bi bila smatrala kot svojo dolžnost, da prednjači kot kapitalistično podjetje s socialnimi napravami, da se uveljavi kot vzor rečnega in pametnega podjetja. Naj bo sedanji škandal Trboveljske premogokopne družbe povod, da se upelje rigorozna preiskava in da se končno postavi red v nacionalizacijska vprašanja tega podjetja.

STAVKA ČRKOSTAVCEV V ITALIJI.

Rim, 27. nov. »La Nazione« poroča iz Floreence: V protest proti umoru dveh stavcev v Trstu, se prične v ponedeljek po vsej Italiji splošna stavka črkostavcev.

Trst, 28. nov. (Izv.) Stavka pristaniškega delavstva je popolnoma končala ter se je pričelo delati v polnem obsegu kot pred stavko. Ker sta bila pri zadnjih spopadih ubita 2 črkostavca, so tržaški stavci soglasno z onimi iz drugih delov Italije sklenili, da bodo v znak protesta jutri pričeli s stavko.

ITALIJANSKI TISK PROTI BRIANDU.

Rim, 27. novembra. Listi nadaljujejo svoje polemike proti Briandu vsled tega, ker se je na washingtonski konferenci nelepo izrazil o italijanski vojski. Razen v Turinu je prišlo do demonstracij tudi v Neaplu, Milanu, Genui in Florenci. Več listov smatra, da so povzročile demonstracije in razbujenje v Italiji vesti lista »Echo de Paris«, katere je napisal Pertinax.

Rim, 27. novembra. Po prečitaju Schanzerjeve brzojavke v zbornici, v kateri Schanzer v polnem obsegu demantira izjave o italijanski vojski, ki se pripisujejo Briandu, je izjavil minister Della Toretta, da bi nikoli ne bil poslal take izjave, kakor jo je bil podal v petek, če bi ne bil popolnoma prepričan, da se italijanski vojski ni zgodila nobena krivica in žalitev. Ministrski predsednik je izrazil svoje obžalovanje nad tem, da so inozemski listi, ki so razširili napačne vesti,

povzročili graje in obžalovanja vredne incidente in je povdarjal, da je dolžnost vsakega pravega Italijana vzdrževati prijateljske vezi Italije z narodom, s katerim se je Italija skupno borila v vojni in s katerim jo morajo vedno vezati priskrni odnosi.

Borzna poročila.

Zagreb, 29. nov. Devize: Dunaj 3.70—3.80, Berlin 104.50—106, Budimpešta 35.50—38, Italija izplačilo 1180—1150, Italija ček 0—1174, London izplačilo 0—1180, Newyork izplačilo 290—296, Pariz izplačilo 2000—2025, Praga 309.50—312, Švica 5500—0. Valute: Dolarji 290—293, aystr. krone 3.50—3.75, carski rublji 22—28, bolgarski levi 180—0, napolcondori 0—10.20, nemške marke 110—115, italijanske lire 1160—0.

Beograd, 29. nov. (Izv.) Valute: lej 50, marke 28.25, avstr. krone 0.30. Devize: London 296, Pariz 505, Newyork 72.75, Milan 69.70, Praga 77.25, Berlin 25.50, Dunaj 0.98 in pol.

Praga, 29. nov. (Izv.) Valute: marke 3410, švic. franki 1802, lire 381, franc. franki 656.50, funti 378, dolarji 94, dinarji 128.75, levi 53.50, avstr. krone 0.80, poljske marke 2, madž. krone 12.35.

Curij, 29. nov. Devize: Berlin 1.90, Holandija 185, Newyork 526, London 20.98, Pariz 35.30, Milan 21.30, Praga 5.50, Budimpešta 0.70, Zagreb 1.70, Bukarešta 0, Varšava 0.15, Dunaj 0.17, avstr. krone 0.10.

Minister Puceli zagovarja prodajo živine prejete iz Nemčije.

Beograd, 28. novembra. Iz kabineta ministrstva za kmetijstvo in vodenje se doznava nastopno: Po določenih mirovnih pogodb ima Srbija sprejeti od sovražnih držav večje količine živine na račun vojne odškodnine. Na podlagi izkušenj, dobljenih pri prodaji živine, ki se je prevzela v prvi skupini, je vlada sklenila že meseca maja ter izdala o tem komunikacijo, da se živina proda potom licitacije v državi in se denar, ki je nalžen pri Upravi fondov razdeli popolnoma sorazmerno med one posestnike živine, ki so bili oškodovani med vojno. Od Bolgarske je bilo do tedaj prevzetih 12.000 ovac, 6.000 glav goved, 5.000 konj in 1000 mul, iz Nemčije pa 10.620 konj. Vsa ta živina se je prepeljala v Srbijo in prodala po raznih krajih potom licitacije. Cene, ki so se dosegle za živino iz Bolgarske, kakor tudi cene, ki so se dosegle za konje iz Nemčije, so bile zelo majhne v primeru s transportnimi stroški. Prevozni stroški so znašali od Salzburga do Srbije za vsakega konja povprečno 1.100 dinarjev. Pri drugi živini je treba vpoštovati, da jo gre več v posamezen vagon, tako da bi prevoz ene svinje veljal 900 dinarjev. Radi tega je nastalo vprašanje, ali naj se odredimo prevzetju živine iz Nemčije, ali pa naj plačamo za stroške več, kakor pa naj dobimo pri prodaji v Srbiji, vsled česar bi se ničesar ne moglo nakazati fondu. Razen tega so bile tudi druge težkoče. V Nemčiji vlada stalno kuga na gobcu in parkljih. Po poročilu iz Wiesbadna, Nemčija ne dovoljuje, da se okuženi transporti vračajo z meje, pač pa samo oni vagoni, v katerih je okužena živina. Veterinarski oddelek ministrstva za kmetijo je podal mnenje, da se na podlagi določb veterinarsko-policijskih predpisov ne more dovoliti prevoz prežvekovalcev iz Nemčije v našo državo pod pogoji, pod katerimi se vrši ta uvoz. Opasnost, da se ne zanese kuga v državo, veliko pomanjkanje krme v državi, radi katerega se je odobril izvoz živine, dvakrat pridobljene izkušnje pri prevzemu živine v prvih skupinah in

drugi razlogi so napoltili vlado, da proda živino takoj po prejemu, ne da bi jo prepeljala v našo državo, da se tako izogne vsem stroškom in nevarnostim. Ta prodaja je končana. Živina je definitivno prodana po 1.500 dinarjev, določena vsota je plačana v naprej brez kakih nadaljnjih beneficijev in brez oproščenja carine. Cena je ugodna, če se vpošteva, da je bilo prodanih krav in juncev 11.960 in samo 5.678 konj in bikov. Junci, stari od enega do 1 1/2 leta stanejo od 400 do 600 dinarjev, krave 500 do 600 dinarjev, voli 1000 do 1500 dinarjev. Ovce so prodane pod istimi pogoji po 46:50 dinarjev, toda pogojno, t. j., da je kupec dolžan ovce prevzeti po omenjeni ceni in plačati vse prevozne stroške, ako pride država v nezmožnost, da ovce prepelje v državo in jih proda. Po sklepu vlade je ministrstvo za kmetijstvo in vodenje zbralo ponudbe 11 ponudnikov in je o teh ponudbah razpravljalo, dne 4. novembra gospodarsko - finančni komite, ki ni hotel ničesar definitivnega skleniti, temveč je odločil, da se vsi ponudniki pozovejo k ustni licitaciji, ki se je vršila 10. novembra. Komisija za licitacijo je obstajala iz načelnika šefa računovodstva in pravnega referenta. V poročilu, predloženemu gospodarsko-financišemu komiteju se predlaga, naj se odstopi živina najhujšemu ponudniku. To poročilo ni bilo sprejeto, ker je bila naknadna preložena ponudba z jamstvom 1 milijona dinarjev ter je bilo sklenjeno, da se licitacija vrši ponovno. Na ponovni licitaciji, 12. novembra je najvišje cene za govedo in ovce ponudila delniška družba »Promet«, industrija mesnih proizvodov v Zagrebu, ter je licitacijo odobril gospodarsko-financišni komite na predlog ministrstva za kmetijstvo in vodenje z odklomom od 19. novembra. Sklenjeno pogodbo more vsakdo videti v ministrstvu za kmetijstvo in vodenje. To ministrstvo je prepričano o solidnosti kupčije, ki je sklenjena, ter obžaluje, ako javna glasila, morebiti v dobrem namenu, delajo slabe usluge državnim interesom.

ZASEDBA ZAPADNE MADZARSKE.

Dunaj, 29. nov. (Izv.) Kakor doznava Vaš dopisnik, bodo medzavezniške čete, ki bodo poslane v svrhu vzdrževanja reda in miru v glasovalnem ozemlju Sopronja in okolice, obstojale iz jednakega števila Italijanov, Angležev in Francozov. Kakor se govori, bo poslan v Zapadno Ogrsko najbrže oni kontingent medzavezniških čet pod poveljstvom angleškega generala Henneckerja, ki se točasno nahaja v Gornji Sleziji. Čas, kadaj bo ta kontingent odposlan na Zapadno Ogrsko, točasno še ni znan. Omenjene čete bodo podrejene medzavezniški glasovalni komisiji.

OPUSTITEV JAPONSKO-ANGLEŠKE ZVEZE.

Washington, 29. nov. (Izv.) Posebno važnost je pripisovati dogovoru, ki se je vršil včeraj med japonkim, ameriškim in angleškim za-

stopnikom v tem smislu, da bi se opustila japonsko - angleška zveza ter ustanovila japonsko - ameriško - angleška zveza. Ta naj bi pa bila samo kot nekaka rahla vez med omenjenimi državami ter bi istim ne nalagala nikakih trdnih obvez.

OBNOVA OPUSTOŠENIH KRAJEV V FRANCIJI.

Pariz, 29. nov. (Izv.) Tukaj se vodi oster boj med pristaši in nasprotniki vpostavitve opustošenih krajev po Nemčiji. 325 opustošenih občin na Cheminu des Dames, ki je tvoril pozorišče najbolj krvavih bojov v svet. vojni je sklenilo, da pozovejo vlado, da prične takoj z obnovo s pomočjo nemških delavcev in nemškega materiala, ker je potreba istih nujna.

POTOVANJE LLOYD GEORGA V WASHINGTON.

Pariz, 29. nov. (Izv.) Kakor poroča »Matin«, je Lloyd George preložil svoje potovanje v Washington na 10. decembra t. l.

Narečaito in širite **JUGOSLAVIJO!**

Prezident Masaryk o konferenci v Washingtonu.

Zastopnik njujorškega lista »World« je imel s prezidentom Masarykom razgovor o washingtonski konferenci. Ker se v poslednjem času pripravljajo preobrat slovanske politike v srednji Evropi, ki začne uvaževati nov položaj ruskega gospodarstva in ruske države in pa samostojno stališče Nemčije na pram slovanskim državam srednje in vzhodne Evrope, prinašamo intervju v celoti:

»Strahota vojne in njene posledice so vouchle, kakor mislim, vse misleče in vodilne osebe v Evropi in na celim svetu, da leži resnično človečanstvo in dobrobit človeštva samo v delu in v njegovih kulturnih uspehih. Od washingtonske konference pričakujem, da bo to spoznanje potrdila in prispevala k pojačanju miru. O washingtonski konferenci pa bi hotel povedati sledeče podrobnosti:

1. Veselim se, da Amerika stopa v zvezo z Evropo in s celim svetom. — Uspeh konference obstoja že v dejstvu, da se v prestolnici Združenih držav sestanejo politično naobrazene osebe vseh narodov in da se medsebojno spoznajo.

Pred izvolitvijo predsednika Hardinga so iz Amerike pogosto prihajale vesti, da se namerava Washington izohariti. Reklo se je, da Amerikanci ne poznajo sestavljenih evropskih razmer in da se vsled tega hočejo vzdržati poseganja v evropska politična vprašanja. Smatram, da je silna izolacija dejansko nemogoča. Meni se vidi, da je politika predsednika Hardinga ubrala drugo in boljše pot. Ako Amerikanci ne poznajo Evrope, ne sledi, da morajo zapustiti Evropo, nego je povsem logično, da jo začno spoznavati. Jaz verujem v amerikanske demokratične ideale. Amerika je že dokazala, da nima teritorialnih aspiracij. Ravno vsled tega more dobro vplivati na evropska vprašanja. Po sodelovanju na svetovni vojni in mirovni konferenci se mi zdi izolacija nemogoča.

2. Dejansko gre za duh, v katerem se bo vodila konferenca v Washingtonu. Jaz sem pristaš trajnega miru, sem nasprotnik militarizma in imperijalizma. Toda baš vsled tega sem proti sentimentalnemu pacifizmu, ki sem ga pogosto srečaval v Ameriki in v Angliji. Pristaši tega pacifizma so postali z njihovimi mirovnimi stremiljenji pokrovitelji najbolj agresivnega militarizma. Želim, da bi washingtonska konferenca poslovala praktično, realno in da bi resnično služila mirovnemu idealu.

3. Washingtonska konferenca ima pred sabo določene probleme. Naj mi bo dovoljeno v prvi vrsti opozoriti na vprašanja srednje Evrope. Ne trdim, da je to glavni problem, a navajam ga, ker imam dnevno ž njim opravka. Srednja Evropa je zame cona malih držav in narodov med zapadom in Rusijo. Ta cona je igrala v zgodovini in prav posebno v zadnji vojni veliko vlogo. Gre za konsolidacijo najmanj osemnajstih narodov in držav. To so mali narodi, vprašanje malega naroda in države pa je prav posebne vrste. Zapadna Evropa in Amerika imata malo razumevanja za vprašanje srednje Evrope, ker so tam večje države in ne obstoja zanje občutni jezikovni in narodnostni problem. Mimogrede omenjam, da bi takozvane vevlasti postopale starinsko, ako bi povdarjale razliko med velikimi in malimi narodi. Po mojem mnenju ne zastaja mala država po svoji politični individualnosti za veliko državo. Ne gre samo za število, ampak tudi za kakovost. Demokracija mora prodrati tudi v zunanji politiki in v diplomaciji. Kakor ne obstoja razlika med bogatim in revnim meščanom, tako naj izgine razlikovanje med velikimi in malimi narodi in

državam. Ne gre za moč in veličino, marveč za pravo in vrednost.

4. Rešitev srednjeevropskega vprašanja, to se pravi konsolidacije srednje Evrope, je nujna tudi z ozirom na bližnji vzhod in Rusijo. V kratkem bo stopil ruski problem v novo fazo. Rusija se bo vzdignila k svoji konsolidaciji. Ako se Evropa hoče pripraviti za ta trenutek, bo morala v najkrajšem času rešiti ostala vprašanja, ki so se pojavila s svetovno vojno in z mirovnimi pogodbami.

5. Razmerje med Francijo in Nemčijo je gotovo posebno vprašanje. Nočem izjaviti, ampak samo povdariti svoje prepričanje, da je za ohranitev miru v Evropi nujno, da se Franciji ne bo bači nove agresivnosti od strani Nemčije. Gre za to, da se v tem oziru Francijo vidi. S tem se ne izražam proti Nemčiji, nasprotno, želim in pričakujem, da bo med Francijo in Nemčijo prišlo do sporazuma in do skupnega dela. Anglija bi mogla biti pomirjevalni posrednik. Pred vojno je Nemčija in njen privesek Avstrogrska vladala Evropo. — Proti tem centralnim silam se je bila ustvarila antanta in je bila nemška premoč zlomljena. Svetovna vojna je izpremenila politično organizacijo Evrope; razpadle so tri absolutistične vevlasti — Nemčija, Avstrogrska in Rusija. Nobena vlast ne more prevzeti vodilnega mesta, ki ga je pred vojno zavzemala Nemčija. Evropa more in mora postati velika antanta malih in velikih narodov. V tem demokratičnem zmislu moramo pričakovati in želimo, da bo v Evropi dobila Rusija svoj stari vpliv. V tem zmislu pričakujem sodelovanje Amerike z evropskimi narodi.

6. Nadaljni težki problem vidim v trajni zvezi med Združenimi državami in Anglijo, to se pravi med angleško govorečimi narodi in deželami. Ni mi potreba razpravljati o važnosti, ki bi jo imel tak trajni sporazum za mir in kulturni razvoj celega sveta.

7. Težavnejši je problem Tihega oceana, predvsem problem Japonske. Ta je v veliki meri populacijsko vprašanje. Japonska je preveč naseljena in v tem oziru se nahaja Amerika v obratnem položaju in ta razlika opredeljuje v izdatni meri politične odnose med obema narodoma.

8. Sedaj hočem izpregovoriti besedo o razorožitvi. Resnična razorožitev bo posledica in uspeh odkritorske internacionalne in humanitarne politike narodov in držav. Pri vseh narodih se mora ukoreniniti pravilno prepričanje, da se mora agresivnost ukiniti, da dovoljuje človečanska morala samo obrambo, defenzivo, ne pa ofenzivo. Radi tega se mora povsod voditi resnična kulturna politika, ki bo izvajala načela vzajemnosti in interuacionalnosti.

9. Washingtonska konferenca se mora pečati z vprašanjem, ali naj za njene smotre ustvari poseben in trajen organ, ali pa sporazume o tem z Zvezo narodov. Jaz sem želel, da Amerika ne bi bila zapustila Zveze narodov; mogla je pristopiti z določenim pristavkom in določiti od začetka paragrafe, ki jih ni mogla priznati. Nisem prijatelj pasivnosti; mislim, da je boljše zagovarjati dobro stvar povsod, kjer se le nudi dostojna prilika. To velja za vse mirovne pogodbe. Te pogodbe niso brez pogrškega, brez zmot in brez protislovij. Toda pripravile so v Evropi boljše politični položaj, kot je obstojal pred vojno. S medsebojnim zaupanjem in sodelovanjem ter po daljšem izkustvu se more ublažiti pogrške in jih odstraniti.

10. Washingtonska konferenca gotovo ne bo prezrla finančnega vprašanja Evrope in celega sveta, predvsem vprašanja valute. V gotovi meri trajna vojna dalje in sicer ravno v finančni in ekonomski obliki. Bilo bi čudno, ako bi se hudovali nad vojno in bi hoteli pri tem izpregledati škodljive posledice valutnih spekulacij itd. Ubivanje v vojni je brezdvomno strašno, toda sistema-

tično izkoriščanje in izstradanje ekonomsko šibkejšega po močnejšem ni človeško. Želim, da bi se konferenca pečala z ekonomskim vprašanjem na praktični način. Imam vtis, da se ga prav često pojmuje v filantropičnem smislu, ki zagotavlja trenutno pomoč, ki pa ne upošteva finančnih in kupčijskih težkoč in njihovih vzrokov. V kupčijskih zadevah dajem solidni kupčiji prednost pred sentimentalnostjo.

Nemiri v Indiji.

Iz Indije prihajajo vesti o težkih nemirih in nevarnih uporih domačinov proti Angležem. Angleško časopisje se obširno pečta s krvavimi dogodki zadnjih dni. O priliki obiska angleškega prestolonaslednika v Bombayju so se vršili krvavi boji med britanskimi vojaškimi in Indijci. S strel je letelo kamenje in brzojav poročila o 40 mrtvih in 200 ranjenih.

Da bo položaj našim čitateljem razumljiv, navajamo sledeče podatke. Anglija je vladala v Indiji po načelu »divide et impera«; izigravala je namreč dosledno Mohamedance proti Indom in narobe. V medsebojnih spisih domačinov je pa grabil in kopal zlato John Bull. Do svetovne vojne je to šlo. Azijci so čutili nad seboj veliko materialno premoč Evropejcev in verjeli tudi v moralno silo belih kolonizatorjev.

S svetovno vojno je postala stvar drugačna. V armadah antante so služila razna barvasta plemena in videla, kam vodi materialna moč belih ljudi — v pokol in smrt. V Indiji se je z vso silo vzbudila reakcija proti morali Evrope. Mohamedanci in Indci so se spoznačeli in vodijo sedaj skupen odpor proti Angležem.

Indija zahteva samoupravo. Mohamedanci in indijski rodovi imajo svojega voditelja-preroka, ki pridiga odpor proti satanski civilizaciji belcev.

Voditelj Gandhi, je sam študiral na Angleškem in pozna torej Evropejce iz bližine. Gandhi propoveduje duhovno revolucijo. Ničesar evropskega naj ne sprejema Ind, ampak vrne naj se k stari navadam in naukom pradedov. Ne vstopa naj v angleško vojaško službo, sede naj doma za statve in tke — proč od evropskih satanov, je geslo.

Gandhi ima v Indiji velikanski vpliv. Na kongresu v Calcutti je predložil narodne resolucije, ki so bile z navdušenjem vsprejete. Indci naj vzamejo svoje otroke iz angleških šol in naj si sezdajo lastne učilnice, naj ne iščejo pravice pred angleškimi sodniki, naj ne kandidirajo v zborni skupni z Evropejci in naj ne kupujejo iportiranega blaga. Dober poznavalec Indije Sir Valentini Chirol je mnenja, da se bo zatresel ves britanski imperij, če ne dobi Indija v kratkem samouprave, kajti metode kot jih uporablja proti indskim upornikom britanski generali, so prignale razburjenje do vrhunca. Tako je n. pr. general Dyer 13. aprila 1. 1919 v Jallianwalli (Pendžab) dal že tri dni potem, ko ni bilo v mestu nikakih nemirov več streljati za kazen na mirno zbrano množico na sejmšču (bilo je do 10.000 ljudi). Angleške čete so streljale 10 min. iz daljave 100 m ter je bilo 500 mrtvih in do 2000 ranjenih med neoboroženimi domačini, ki so bežali v gručah in v paničnem strahu, a general Dyer je pa na te gruče dirigiral ogenj osebno.

S protitursko politiko je izgubila Anglija v Indiji simpatije Mohamedanov, ki smatrajo sultana za svojega verskega poglavarja, z masakri kot ga je zagrešil general Dyer je združila stare nasprotnike inde in islamiste. In pasivna revolucija z odklanjanjem skupnega dela z Angleži, kot jo pridiga Gandhi, bi se utegnila spremeniti v krvavo igro.

1. dec. vsi v Union.

tedaj, da pridete k meni po navodila. Zbogom, gospod; bodite neizprosnih kakor Pravica in trdni kakor Vera; zakaj, če bo Katarina vladala Franciji, boste vladali vi — Katarini!»

Roncherolles je upognil koleno do tal, Loyola pa je rekel z resnobnim glasom:

»Sin moj, bodite blagoslovljeni...«

Nato je odšel iz celice. Ječar je spet zaklenil jetnika, ki je ves trepetal od očetovskih nad in častihlepnege ponosa.

Ko je hotel Ignacij de Loyola zaviti pod obok in kreniti na ulico, je rekel tik zraven njega glas:

»Zdi se, prečastiti, da vas nekdo išče...«

Loyola se je zdrznil kakor jelen, ki začuje lajanje psov. Ni se ozrl, kdo govori. Spoznal ga je po glasu. Oh, kako je sovražil ta glas! Ne da bi okrenil glavo proti možu, ki je stal skrit v temi pod obokom, je zarolnel:

»Poberi se, demon! Ne misli, da boš nadvladal poslanca Kristusovega! Nonstradamus, vedeževalec,

Anglija na razorožitveni konferenci.

Hughesove razorožitvene predloge na washingtonski konferenci podpira Anglija. Temu se ni čuditi. Angleška časopisja, ki zatrjuje, da je bila Anglija odlična predbojevalnik za razorožitev. Izginila je angleška armada vojnih let in odpravljena je vojaška obveznost. Angleška admiraliteta je še pred konferenco v Washingtonu odredila, da se skrči vojno brodovje in uporabijo ladje za trgovski promet. (V slučaju vojne bi se seveda zopet porabile kot vojne ladje.)

Angleško brodovje je za državo najmanj tolike važnosti, kot za kontinentalne države armada. To sledi predvsem iz tega, ker je Angleška raztresena po celim svetu in je komunikacija odvisna od brodovja. Neregledna je važnost brodovja iz aprovizacijskih ozirov. Štiri petine kruha in polovica vsega mesa, ki ga potrebuje Anglija, dostavljajo prekomorske province in dežele. Če bi britanski otoki ostali samo 14 dni brez dovoza, umrje 47 milijonov prebivalstva od lakote. Zato ni čuda, da je angleško stremiljenje, zvišati prometno brodovje in s tem v zvezi obenem propagirati razorožitveno gibanje.

V Angliji so si na jasnem, da je uspeh washingtonske konference odvisen v prvi vrsti od političnega ravnovesja med vevlastimi Tihega oceana, to je med Zedinjenimi državami, Anglijo, Japonsko in Kitajsko, in si-

Gospodarstvo.

† Svetovna gospodarska konferenca. Iz Washingtona poročajo, da so razni zastopniki predlagali sklicanje svetovne gospodarske konference, da se vzpostavi normalno svetovno gospodarstvo.

† »Mesna«, tvornica mesnih izdelkov v Mariboru je dobila dovoljenje, da sme izvažati v Švico vsak teden 5 do 6 vagonov svežega mesa. Meso se izvažta v posebnih vagonih in stane v Švici 150 do 200 kron v naši valuti.

† Stinnesov načrt o eksploataciji Rusije. Casopisje se bavi v zadnjem času mnogo s presojanjem Stinnesovega bivanja v Londonu. »Morningpost« priobčuje informacijo, da ima Stinnesovo bivanje v Londonu namen, pridobiti angeške in amerikanske industrijalce za načrt, organizirati v Rusiji eksploatacijo prirodne bogastva. Stinnes namerava s pomočjo Angležev in Amerikancev organizirati v Rusiji menjalno trgovino. Uvažali bi se industrijski izdelki, iz Rusije pa izvažali vsi poljski pridelki, rude in druge surovine.

† Obveznice 7 odstotnega državnega posojila. Slovenski konzorcij objavlja: Obveznice 7 odstotnega državnega investicijskega posojila so prispelo in so subskribentom pri onih mestih, kjer so podpisali posojilo, na razpolago. — Konzorcij za 7 odstotno državno investicijsko posojilo.

† Fuzija dveh čeških bank. Češka industrijalna banka, ki ima podružnice tudi v Ljubljani, ter Poljedelska kreditna banka sta sklenili izvesti fuzijo. Nova fuzijonirana ban-

ca na ta način, da so zavarovani interesi Kitajske ter obenem pomirjene Združene države in Japonska.

Sicer se (ozadevno zelo dele mnenja v Angliji. Avstralski zastopniki ognjevitno zagovarjajo zvezo med Anglijo in Japonsko. Kanada se nasprotno protivi zvezi z Japonsko in zagovarja zvezo Anglije z Zedinjenimi državami. Lloyd George zato zagovarja posredovalni predlog, ki meri za to, da se doseže trozvezo Angleške, Zedinjenih držav in Japonske in pozneje eventualno pritegne še Kitajsko. V zmislu Lloyd Georgevega posredovalnega predloga se bo vršila angleška politika na konferenci v Washingtonu, ki zadovoljuje vse politične faktorje v Angliji.

V Angliji prevladuje mnenje, da bo zelo težka rešitev zamotanega svetovno političnega položaja v zmislu angleških predlogov. Amerikanci navajajo, da je razmerje med Japonsko in Kitajsko vse prenapeto, da bi bilo mogoče sporazumno-delo. Angleško javno mnenje zavrača amerikanske argumente s povdarkom, da ravno angleško-japonska zveza štiti Kitajsko. Če sedaj pristopi v zvezo še Amerika, je vpliv Japonske na Kitajsko izdatno zmanjšán in o tem zaščitita Kitajske tembolj zagotovljena.

Potek washingtonske konference je izredne važnosti za svetovni mir in za gospodarski razvoj vseh malih držav v Evropi. Zato ni odveč, če s posebno pažnjo zasledujemo potek konference, kjer se odločuj: o usodi držav in narodov.

ka in poljedelska kreditna banka se bo imenovala: »Češka industrijalna banka in poljed. kred. banka.« Kapital ki znaša 200 milijonov čehoslovaških kron, se bo povišal za 25 milijonov. Nova banka prevzame tudi čehoslovaške podružnice splošne prometne banke.

† Nabava denaturirane soli za industrijska podjetja in obrtnike. Na mnogo vprašanja glede nabavljanja industrijske soli sporoča trgovska in obrtniška zbornica vsem zainteresiranim podjetjem, da je prošnje za dodelitev industrijske soli nasloviti na pokrajnsko direkcijo monopolne uprave v Ljubljani, stovarišče soli. V prošnji je navesti vrsto uporabe in povprečna mesečna množina. Monopolna uprava obvešča prosilce, kdaj in kje lahko dvignejo nakazano sol. Večjim podjetjem, ki rabijo celo vagonске tovore soli, se dostavlja sol direktno po železnici iz tovaren v Kreki. Cena znaša 55 par za 1 kg.

† Deficit čeških železnic. »Železniški revne« primankljaj v češko-slovaški železniški upravi takole razlaga: 1 tona rjavega premoga je stala pred vojno 6 K, danes pa stane 150 K (zvišanje za 2600 %), 1 tona črnega premoga pred vojno 12 K, danes pa 380 (zvišanje za 3000 %); lokomotiva, ki je prej stala 100.000 kron, stane danes 1.900.000 K (zvišanje za 1800 %), a tovrni voz, ki je stal pred vojnimi leti 6000 K, stane sedaj 109.000 K. V enaki meri so poskočile cene drugih tvarin, tirnic, pragov, kolomaza, razsvetljave, papirja itd.

Dnevne vesti.

— Gospod minister za notranje zadeve je odredil, da ima na dan 1. decembra t. l. počitni delo v državni uradih in obratih samo dopoldne.

— Kr. namestnik g. L. Hribar obohel. Kakor poročila dopisni urad, le pokrajnski namestnik, minister g. L. Hribar lahko obohel. V sled zdravniškega nasveta ne more odpotovati v Litijo in Logatec, kakor je bilo to po časopisih objavljeno.

— Nova banka. Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, g. Anton Pesek in tovariši so dobili glasom odloka ministrstva za trgovino in obrt, oddelek v Ljubljani z

dne 26. oktobra t. l. št. 7204/21 dovoljenje (koncesijo), da osnujejo delniško družbo z imenom »Jugoslovanska kreditna banka v Ljubljani« ter so se odobila predložena pravila. Temeljna glavnica nove banke bo znašala 4.000.000 kron, ki se razdeli na 10.000 delnic po 400 kron. Občni zbor sme brez oblastvenega dovoljenja zvišati delniško glavnico na 15.000.000 kron. — Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marlin trg 8, ki je sedaj reg. zadruga z omejeno zavezo, se spremeni začetkom prihodnjega leta v delniško družbo v — banko.

Michél Zevaco: „NOSTRADAMUS.“

»Po meni...«

Loyola je za hip vzravlnal svoji koščeni stas, ki ga je bolezen že upogibala v gomilo. V njegovih strašnih besedi ni bilo ne ošabnosti ne sovraštva. Menihov obraz ni izražal drugega nego usodno silo prirodne moči... Roncherolles je bil sedel nazaj. Trd in nem, z zaprtimi očmi, stisnjenimi zobmi in skrčenimi pestmi je poslušal, upijanje se z Loyolovimi besedami. Loyola pa je govoril:

»Dokler sem upal, sem mu dal živeti. Celo Katarino sem tolažil v njeni nestrpnosti. Toda izprevidel sem, da se varam. Ta kralj bi bil zmogel iztrebljati krivoverce; krive vere pa iztrebil ne bo. Da, grmada in vešala vrše že dvajset let neutrudno svoje delo. Henriju je treba priznati, da usmiljenja ne pozna. Udaril jih je mnogo. A pravega ndarca on ne bo zadal. Ako bi vladal ta človek še deset let, je Francija za

Cerkev izgubljena in reforma izvazuje zmago. No kaj govorim o reformi danes, ko triumvirajo priznani in očitni hlapci hudčičevi! Od večeraj je Nonstradamus kraljev največji ljubljeneec, dasi mi je Henri še pred nekaj dnevi obljubil njegovo smrt.»

Menih je premočnil. Bolezen mu je bila do malega izpila moč in sleherni gib, vsaka beseda, sleherni misel je bila zanj napor. Ko je Roncherolles začel Nonstradamovo ime, je omahnil, kakor bi ga bil zadel dejanski udarec. Črne grenice so mu začarele od sovraštva. Menih je smehljaje opazil ta pogled.

»In zato sem obsodil kralja,« je povzel. »Česar Katarina ni umela stgriiti, se ima zgoditi nočoj. Vse je pripravljeno. Treba mi je le še dati znamenje. Dam ga čez dvajset minut, ko pojdem od tod. Jutri bo vladala Katarina. In vi boste jutri svobodni. Moje ure so štete. Sicer pa mislim itak čimprej ostaviti Francijo, da ponesem papežu poslednje navsvete duha, ki se vrača k svojemu Gospodu. Vaša prva skrb, še preden se odpravite iskat svoje hčere, boli

ki trdiš, da ti je bodočnost odprta knjiga, poslušaj mojo prerokbo. Resnična je, zakaj Bog mi jo narekuje: Stehtan si, Nonstradamus; preštet si in razdeljen!»

»Nevidna roka, ki je zapislala »Mene, tekel, ufarsin«, ne more pasti name, ker sem jaz tisti, ki jo vodi. Še enkrat, gospod: nekdo je tu, ki vas išče.«

Tisti hip je Loyda res zagledal v svetlem izreku vrat oficirja kraljeve garde, ki mu je stopil nasproti.

»Častiti oče,« je dejal s spoštljivim naklonom, poverjeno mi je, da vam sporočim odlok njegovega veličanstva.«

Pri teh besedah so se odprla vrata v obokovi stranski steni; oficir je vstopil prvi, menih in Nonstradamus za njim. Bili so v stari stražnici, ki tiste čase ni več služila svojemu namenu.

»Kakšen je ta odlok?« je kratko vprašal Loyola.

»Častiti oče, kralj mi je ukazal, naj vam povem, da je bil zelo vesel poseta, s katerim ste počastili francosko kraljestvo.«

»To pomeni,« je dejal Loyola s trpkim nasmeškom, »da naj smatram svoj poset za končan? ...«

»Dobro,« je povzel menih. »V teku treh dni odpotujem iz Pariza. Takšen je bil itak moj namen.«

»Če je tako, odpotujem še drevi...«

»Častiti oče,« je rekel oficir, »ne drevi: takoj se morate odpraviti.«

— Iz časniških krogov. Za vojaškega poveljnika v Mariboru je imenovan general Zivojin Babic, kot namestnik predsednika razdelitvene komisije proti Italiji, generala Rudolfa Maistra.

— Poziv na 6-tedensko orožno vaje. Vsi tisti vojaški obožavci, ki se niso hoteli odzvati na ukaz dne 24. oktobra, bodo tekom meseca decembra, januarja in februarja pozvani na 6-tedensko orožno vaje. — Kdor bi se tudi sedaj ne odzval, bo moral nositi vse posledice za neopornost.

— Nemški vojni listki na železnicah. Na tozadevno kritiko v št. 289 iz Meze pri Dravogradu smo dobili od kompetentne strani poljasnilo, da je železnica poslednje rabi le tiskovine in v državnem jeziku, izveži brezplačnih kart, katerih je še velika zaloga nemških. Istotako uvaja državna železnica nove tiskovine in v državnem jeziku, toda edina njena tiskarna ne zmora vseh tekočih potreb, zato se je iz ekonomičnih vzrokov ponekod porabljajo še stare zaloge, ki so nemške, ozir. dvojzvene. Ko se stare zaloge porabijo, preneha vsak povod za pritožbe.

— Najmlajša slovenska odkljkavanka. Kralj Aleksander je poslal svojo fotografijo v lastnoročni podpis g. Ad. Šorlijevi, hčerki notarja g. dr. Sorlija v Rogatcu, ki je pozdravila kralja povodom njegovega obiska v Ljubljani v imenu neodrešenih bratov in sester.

— Ker se je rok žrebanja srečk podaljšal, prosimo vse one, ki imajo srečke Kola Jugosl. Sester v razpečevanju, da jih obdržijo do roka, ki bo pravočasno objavljen v časopisu. — Odbor Kola J. S.

— Akadem. društvo »Triglav« v Zarebnu si je izvolilo na rednem občnem zboru dne 19. nov. za zimsko sezono 1921/22 sledeči odbor: Predsednik: Šlander Jože, član: podpredsednik: Kancler Anton, jur.; tajnik I.: Puncuh Vlado, jur.; tajnik II.: Sinkovec Gregor, sum.; blaginjak: Stepančič Franjo, sum.; knjižničar I.: Miklavž Josip, sum.; knjižničar II.: Tekavčič Gusta, farm.; gospodar: Kajfež Drago, sum.; arhivar: Wolbank Josip, med.; namestnik: Oblak Josip, farm.; Hecvar Anton, med.; revizorji: Krehel Peter, sum.; Med. Josip, sum.; častni sod: Šestan Ivan, abs. jur.; Konobel Josko, jur.; Burdych Oto, farm.; Hladnik Anton, med.; Kankler Ivan, med.

— Dijaško potporno društvo u Krku. — Dne 3. novembra o. g. otvorilo se u Krku, jedno od najstarejših točk naše domovine, nižji realni gimnazij sa dva razreda, u koji se je odmah upisalo preko 70 diaka, dijelom odočana, a dijelom iz nespesne Istre. Buduć si dijak većinom stromašnih roditelja, osnovalo se več 26. oktobra o. g. »Dijaško potporno društvo«, te dijačka kuhinja, gdje će dijak dobivati hranu uz mali novac. Sva naša dobrotvorna društva, novčani zavodi i tvrtke umoljavaju se da podupru ovaj mladi zavod, koji će odgajati plonfre narodne svijesti i ljude borce proti budjoj najezdi. Naprijed za narod!

— Iz Loške doline. Pri kračini Sneznik je še vedno uslužbeni nekak Nemec in nemčurjev, ki komandirajo vse ostale osebe, posebno pa podrejeno delavstvo. Posebno jim je zoprno narodno misleče osovje, zato zbirajo nekak fond, da bi ustanovili delavski dom, kjer bi vladala internacionalna. Pazimo torej na te pripreme, četudi nam navidez donajašjo darila! Pri izplačevanju itak borih zaslužkov se odteguje delavcem brez vsakega vprašanja po 260—300 kron za ta zakoniten fond. To je očito nasilstvo, ki se mora takoj ustaviti.

— Pobegnil pogrančar. Dne 21. nov. je pobegnil od pogrančne čete št. 16 v Molstrani narednik Červenčak T. Nita v polni patrolni opremi. Kam je pobegnil, ni znano.

— Razne tatvine. Neznani 30—35 let star možki je prenel dne 22. nov. pri gostilničarju Francetu Smrekuru v Podlipoglavu. Gost se je zjutraj zarano po francoški poslovl in je odnesel za okroglo 12.000 kron razne moške in ženske obleke in perila. Dne 18. t. m. so v lomili neznani tatovi v stanovanje Josipa Rozanca na Trati št. 6 in odnesli 2 zlati ženski urli, 1 žensko in 1 moško zlato verižico, 3 pare zlatih uhanov, 3 zlate prstane 2 cekina po 10 kron, 1 cekin za 20 kron, 5 srebrnih tolarjev po 5 kron, 10 srebrnih goldinarjev, 12 srebrnih kron, nekaj obleke in 3000 kron denarja. Skupna škoda znaša 30.000 kron. O tatovih nimajo še nobene sledi. — Dne 25. t. m. je v lomili neznani tat v železniški voz v Ševnici in odnesel en zaboj emailirane kuhinjske posode. — Posestnikovemu sinu Andreju Kmetu v Trzinu je bila ukradena v gostilni Neze Burger v Luki zlata ura vredna pred vojno 2000 kron. — Iz dvorišča v Sp. Siskih, Frankopanska cesta je bil ukraden Antonu Medvedu ročni volčček vreden 1000 kron. — Posestniku Josipu Koslerju v Lipah je bil ukraden 14—16 kg težak panj čebel vreden 600 kron. — Posestniku Korolu Muleju na Vrhniku je bilo ukradeni v noči na 24. t. m. težak konjski komat vreden 2000 kron, dve usnjaht konjski opremi vredni 15.000 kron ter ena plačta vredna 2000 kron. — Posestniku Pavlu Sirknu v Sp. Kašlju je ukraden neznani tat iz spalne sobe za okrog 7000 kron obleke in perila.

— Jezersko. Načelstvo NSS je intervencijalo pri namestniku pokrajinske uprave v zavezi rešitve pritožbe občinarjev radi obznohe akcije, ki jo je upravljal cerkovnik Jernej Krč.

— Zamisliva poroka. Dne 26. novembra t. l. se je poročil na Brezjah bančni podravnatelj g. Fr. Skušek iz Ljubljane z g. dr. Zofiko Gabrijeličičevno iz Brezje. Med svatki je bila tudi ženinova svačinja. Živahna Japonka, ki je novporočencema nazdravila v japonskem in kitajskem jeziku, zapela jima japonsko čestitko ter četrt ure peslala ples, ki ga plesajo Japonke na ženitvinah. — Za tamošnje občinstvo je bilo to ševda nekaj zelo zanimivega, kar doslej še niso videli.

— Vlom v uredništvo. Pretekli teden so neznani zlikovci v lomili ponovi v uredniški prostor »Hrvaške Riječi« v Splitu. Razbili so telefon, nekaj uredniških miz in stolov. Polcija vodi obširno preiskavo.

— Od doma je pobežnila 15letna Marija Kračna iz Rakeka. Begunka je majhne postave in nima s saboj nobenih listin.

— Velika tatvina zlatine. Dne 23. nov. med 12. in 13. ur. je v lomili neznani tat v izlozbeno okno urarja Lujka Šneforda v Pakracu ter je odnesel: 40 zlatih prstanov, 40 double prstanov, 16 žepnih ur starih, 12 žepnih ur novih in 15 poročnih prstanov. O storilcu nimajo še nobene sledi.

— Velika tatvina v Cerkljah. V noči od 17. na 18. t. m. je v lomili znani postopac in koljuj Ivan Tejfar iz Drurovec pri Kranju, ki se izdal za potnika Zvezmaje zavarovalnice, za inženirja ali trgovca v stanovanje posestnika Franca Vidčana v Cerkljah pri Kranju, ter je ukradel sledeče stvari: 2 bankovca po 4000 kron, 13 bankovcev po 400 kron, žensko zlato ur. (2500 kron), zlat vrzati obesek (1900 kron), dva zlata pr-

stana (1000 kron), moško suktno (800 kron), ene gosti (1000 kron) in črno pelerino (1200 kron). Skupna škoda znaša 20.700 kron.

— Pobegli kaznjenci na delu. Iz mariborske kaznilnice je pobegnil pred nekaj časom kazniencem Valentin Brasle iz Braslovc s štirimi tovarišji. O kaznicah niso dobili dolgo časa nobene sledi. Dne 15. t. m. pa se je pojavil Brasle z enim tovarišem v Stojniku. Tam je v lomil v zaklenjeno stanovanje posestnika Simona Brdnika in odnesel več moške in ženske obleke ter perila, ene ura in več drugih drobnarij. Škoda je precej velika. Tatova sta izginila zopet brez sledi.

V ČETRTEK 1. DECEMBRA OB 8. ZVEČER V UNIONOVU DVORANI VELIK KONCERT TUKAJŠNJEGA UDRUŽENJA JUGOSLOV. NOVINARJEV V PROSLAVO NARODNEGA UJEDINJENJA!

Ljubljana.

— Za koncert Udrženja jugoslovenskih novinarjev, ki bo v četrtek 1. decembra v proslavo narodnega ujedinjenja, se vsa pevska društva, ki nastopijo ta večer z mešanimi in moškimi zbori, pridno pripravljajo. Tudi med občinstvom je za to prireditve veliko zanimanje, ker obsega bogat spored koncerta razne privlačne točke, ki bodo zadostile raznim okusom. Ze imena odličnih solistov (ge. Lovsetove, gg. Romanovskega in Sowilskega) jamčijo za prvovrsten glasbeni užitek. Za zborovo petje pa je itak v našem občinstvu vedno veliko zanimanje, posebno pa takrat, ko nastopi šest zborov z umetnimi in narodnimi skladbami v različni izbiri. Za orkestralni del prireditve bo poskrbela priznana muzika dravske divizije. — Po koncertu se bo razvila nepriljubljena prosta zabava. Opozorjamo, da se dobe vstopnice in sedeži v predprodaji v trafikah v Prešernovi ulici; dobro je, da si vsakdo, ki misli posejiti koncert, že pravočasno preskrbi prostore.

— Kam pa se ti je večer tako mudilo, da si padeš? Ali ne veš? Po vstopnici u Ljudski dom za Miklavž večer, ki ga priredi splošna organizacija invalidov, vdov in sirot, v ponedeljek 5. decembra ob pol 8. uri zvečer. Vstopnice se dobe: g. Sever, Selenburgova ulica, g. dr. Cerina, Trnovski pristan 12, Ljudski dom I. nadstr.

— Proslava »Sv. Save«. Izobraževalno društvo »Bratstvo« priredi letos našega prosvitlja »Sv. Save« s primerno proslavo, ki se bo vršila dne 27. januarja 1922 v velikih dvoranah Narodnega doma. Ze v naprej opozorjamo sl. občinstvo na to prireditev, ker bo to prva taka prireditve v naši sredi.

— Za ravnatelja Prvega delavskega konzumnega društva v Ljubljani je imenovan g. Al. Kocmur.

— Splošna organizacija vojnih invalidov za slovensko ozemlje s centralnim sedežem v Ljubljani vabi na Veliko veselico, ki jo bo priredila dne 3. dec. 1921 ob 8. uri zvečer v velikih dvoranah hotela »Union« s sodelovanjem godbe dravske divizije oblasti pod vodstvom g. dr. Cerina. Na spredjo bo med drugim: srečolov, šaljšva pošta in ples. Čisti dobiček je namenjen za povzdgo društva in predvsem za podporo najrevnejših vojni žrtev. Predprodaja vstopnic v trafikah g. Severje, Selenburgova ulica in trafikah Beince-Kozelj, Sv. Petra cesta št. 95. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

— Društvo »Soca« priredi v nedeljo dne 4. decembra velik Miklavž večer v Mestnem domu. Začetek prireditve ob pol 8. uri zvečer. Sodeluje godba dravske divizije in pevski zbor Zveze jugoslovenskih železničarjev. Nastop Miklavža s sljanim spremstvom ob 9. zvečer. — Za otroke nastopi Miklavž ob 3. uri popoldne. Darila se sprejemajo v nedeljo dopoldne v Mestnem domu. Otroci naj pridejo v spremstvu, tudi oni, ki bodo obdarjeni iz sredstev društva samega.

— Sokolsko društvo Vio priredi v četrtek 1. decembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v Sokolskem domu akademijo v proslavo ujedinjenja. Sodeluje pevski zbor Obrtne tehnične šole iz Ljubljane.

— Matjažev večer. V ponedeljek dne 5. dec. priredi Sokol I., ki se vedno odkljuje s svojimi izbornimi prireditvami, sljani Matjažev večer v Mestnem domu. Popoldne ob 5. uri se vrši obdarovanje otrok zvečer pa pride kralj Matjaž vasovat med odrasle. Kralj Matjaž nastopi v celom svojem sljaju z veličastnim spremstvom. Godba in petje bosta zabavali veselo Matjaževu družbo. Darila za otroke sprejema Matjaž v ponedeljek dopoldne in popoldne v dvoranah »Mestnega doma«. Vstopnina znaša za popoldne 1 dinar, za zvečer pa po 5 din. za osebo. Prijatelje Sokola, nepriljene zabave in veselo domačine vabimo, da se udeležijo te prireditve, ki bo ena najlepših prireditve te vrste v Ljubljani.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani otvoril svojo pevsko solo. Vabi gospode in dame (izvenskolske), ki imajo dober glas in veselje do petja, da priljajo svoja imena v tajništvo Glasbene Matice, Gosposka ulica št. 8.-I. Natančna pojasnila istotam. Odbor.

— Obrtno nadaljevalne šole v Ljubljani. Opozorjamo vse ljubljanske g. mojstre kakor tudi valence, da se na obrtno nadaljevalnih šolah prične z rednim poukom dne 1. decembra letos.

— Iz opazovalnega oddelka tukajšnje bolnice je pobegnila 26letna Antonija Grudnik iz Smiklavža pri Novi Sivi. Odšla je v bolniški obkeli in v copatah ter je odnesla srebrniček Joželi Pančević 600 kron vreden plet.

— Zaključek letošnje porote. Zadnje porotno zasедanje se je zaključilo z obravnavo proti Ivanu Zorkotu, žel. uradniku zaradi hudodelstva obrekovanja s težkimi posledicami. Zorko je obtožen, da je ovadil svojega postajalačelnika v Zalogu iz maščobnosti zaradi osebnih preprirov vojaški oblasti zaradi hujskanja proti Avstriji, kajlenja javnega miru in sponjože. — Postajalačelnik Jakhi je imel radi te ovadbe velike sitnosti in malo je manjkalo, da ni postal žrtev Suhega bajorja. Toda vojaška preiskava je dognala, da so bile ovadbe proti njemu neresenične. — Obtožen Zorko odločno zanika, da bi bil on napravil ovadbo niti ni dal nikomur podatkov v svrho kake ovadbe. Bil je sam ovaden in kot priča je moral marsikaj izpovedati od svoje družbe, v katero je spadal tudi postajalačelnik, toda on ni navedel ničesar kar se je kasneje očitalo postajalačelniku. Njegov zagovor je trajal celo dopoldne. Popoldne sta predlagala državni pravdnik in zagovornik celo vrsto novih prič. Senat je soro-

jel te predloge in preložil obravnavo do prihodnjega porotnega zasédanja po novem letu.

— Milijonske poverbe. Ze cel teden se sliša po Ljubljani o milijonskih poverbah, v katere so zapleteni tudi neki višji uradniki. Afera se je zaradi začetne preiskave strogo tajno prikrivala, a glede prizadetih oseb se varuje še danes tajnost. Sedaj je te toliko znano, da so v Zagrebu aretirali trgovca Gomzija, ki je poveril blizu 5 milijonov kron, katere so mu zaupale neke ljubljanske osebe, da nakupi zlata, ki bi ga nato ljubljanski zavezniki izhotanili. Dotične osebe pa so tudi poverile denar, ki so ga zaupale Gomziju. Vrh se obširna preiskava ter je bilo baje tudi v Ljubljani že par oseb aretiranih.

— Potnišo vprašanje. Stavljavjo stanovalci hiše št. 5. v Prešernovi ulici (Perles) kam se hočemo obrniti, da dobimo vsaj en del tistih pravic, katere nam po zakonu pripadajo? Dotična merodajna oblast naj pokliče vse stranke in naj jih zasliši. Tako kot do sedaj, ne more iti več!

— Vlom na Pogačarjevem trgu. V stojnico mesarjev Smoljana Mihaela in Korpriva Josipa na Pogačarjevem trgu je v lomil neznan tat in ukradel 12 kg mesa. — Tat v kopeki. V kopeki hotela Slon je bila upradena 27. t. m. trgovcu Andreju Orehku med koprojem ura in verižica vredna 3500 kron.

— Ukraden klobuk. Neki približno 35 let star možki, čedno oblečen je ukradel dne 22. t. m. trgovcu Alojziju Jesenku na Starem trgu zelen plišast klobuk vreden 700 K.

— Našel se je damski muš, s svileno podlago. Dobi se Stari trg 30. pri trvljeni Tavčar.

— Umrl je večeraj zjutraj hotelir in posestnik v Ljubljani (hotel Lloyd) g. Karel Tavzes, star šele 46 let. — V Komenskega ulici je umrl hišni posestnik g. Andrej Vesel. P. v. m. l.

— Umrla je v ponedeljek zjutraj v ljubljanskem Leoničevu zavedna rodoljubka ga. Tereza Hrehorič. Pokojnica je bila rodoljubna in izredno radodarna žena. Podpirala je skozi dolgo vrsto let vsa narodna društva. Ravnala se je po srceznem pesniku, ki poje: »Odprl roke, odprl srce, otrlal bratovske solze! Vrh, zaslužni in zavedni rodoljubki bdi ohranjen časten spomin! — Čedite hodnike! Vsk hišni posestnik je dolžan osnažiti vsak dan hodnik pred svojo hišo. Toda nekateri posestniki se za to zelo malo brigajo in čakajo — solnica.

Palata ljubljanske kreditne banke.

Na najlepšem in najbolj prometnem mestu v Ljubljani, je zgradila po dolgih bojih in težkočah, ki sezajo še v predvojno dobo Ljubljanska kreditna banka svojo lastno palačo. Krasna impozantna stavba zavzema vogal nasproti pošte in dve fronti in sicer na Dunalski in Aleksandrovo cesto. Projekt za to palačo, ki je največja in najmoderneje zidana v celji Jugoslaviji prekaša tudi hotel Moskvo v Beogradu. Je izdelal znani češki arhitekt Fran Krasny v Pragi, vodstvo stavbe pa je vodil češki arhitekt stavbenik Vavlav Novl. — Dogradbo te krasne stavbe, ki je zrasta neprizakovanu brzo, kljub slinim težkočam v temeljih in v kleti, kjer so drugo klet morali podzidavati, ko je bila prva klet in pa prvo nadstropje že gotovo, je proslavilo ravnateljstvo »Kreditne banke« najlepši načini. Vso stavbo so okrasili, osobito ob najvišjih robovih z zelenjem in raznimi slovenskimi zastavami. Ob 15. uri se je zbralo na strehi zastopstvo Kreditne banke, stavbno vodstvo, delavstvo in veliko število občinstva, ki so se divili veličastni prostorni stavbi in pa krasnemu razgledu raz streho. Pred oktogenom na strehi je igrala godba dravske divizije, ki je oznanjevala mestu v veseljih zvolikh iz višine, da je dograjena njena največja in najlepša palača. Na to je sledilo pogoščenje delavcev na najpriljaznejši in popolnoma domači način in v bogati izmeri.

Ravnatelj stavbnega podjetja g. Emil Toennies se je v kratkem nagovoru zahvalil vsem, ki so sodelovali pri stavbi, osobito g. Novemu iz Prage, g. Fuchsu, graditelju iz Sarajeva, inž. Steinwenderju, viš. poljiu g. Zigonu in pa celokupnemu delavstvu — približno 250 oseb. V bačni dvorani je zavladalo nato živahno vrvenje in otvorilo se je veselje ples. Častno pogoščenje se je nadaljevalo v pisarnah stavbnega vodstva z najljubnejšim sodelovanjem priljaznih gospe in ljubkih gospodov, ki so uradnice pri vodstvu. V imenu ravnateljstva Kreditne banke se je zahvalil g. dr. Karel Triller vodstvu, vsem uradnikom in uradnicam za njih poživiteljno delovanje, nakar jim je g. nadupravitelj Nebenhfuehr razdelil lepe nagrade. Tudi delavstvo je dobilo poleg cele meze še primerne nagrade.

Tako je potekla proslava nad vse dostojno, živahno in veselo ter nam ostane svečani trenutek dogradbe te palače v najlepšem spominu. — Sedaj pa še par podrobnosti o stavbi sami, da se lažje predoči njen obseg in njena ogromna veličina.

Kako ogromno delo je bilo izvršeno v kratkem času, naj govore številke. Izkop zemlje je znašal 10.093 m³ in se je porabilo za odvoz okoli 14.000 vozov. Izkopanje je pričelo 17. avgusta 1920. Za temelje in zidovje I. in II. kleti, ki je izvedeno v betonu in je deloma armirano z železnimi tračnicami, je bilo potrošeno 3551 m³ betona in 103.520 kg železnih tračnic. Betoniranje temelja je pričelo dne 24. septembra 1920. V sled požne izpremembe načrta se je morala graditi še druga klet. Ta izprememba je zahtevala mnogo dela, časa in pažnje, ker je bilo treba gotove dele obvarovati vsake škode in varovati življenje delavcev. Vkljub temu se je že dne 7. februarja posrečilo izvesti železobetonski strop nad centralnim ležiščem v drugi kleti. Dne 28. aprila je bil položen že temeljni kamen v prizemlju pri vohu v bančne prostore. V tem času je sledila stavka, ki je trajala do 18. maja, v sled česar je nastalo vprašanje, ali bo zgradbo moglo spraviti še letos pod streho ali ne. Dne 13. junija je pričelo betoniranje železobetonskih stropov nad prvo kletjo. Delo je potem hitro napredovalo. — Dne 25. avgusta je bil zgrajen strop nad I. dne 15. septembra nad II., dne 3. oktobra nad III., dne 20. oktobra nad IV. in dne 14. novembra nad V. nadstropjem, ki je bilo dovršeno dne 23. novembra. Skupno je bilo izvršeno 12.515 m³ železobetonskih stropov, izdelanih nad zemljo po posebni konstrukciji »Obnove«. Za to delo se je porabilo okoli 3800 m³ grušča, 294.327 kg železa, cementa, 1.434.700 kg, opeke 1.609.200 kosov. Delavcev je bilo povprečno 240 na dan, med njimi samo 20 inozemcev, a še ti Slovani. Vsi ostali so bili iz vseh pokrajin kraljevine, največ iz Slovenije.

Gradbeno vodstvo upa, da bo delo tako napredovalo, da bo stavba do zime 1922.

popolnoma dogotovljena in izročena uporabni. Z njo dobi Ljubljana največjo stavbo v Jugoslaviji, na katero bo lahko ponosna.

V ČETRTEK 1. DECEMBRA ZVEČER VSI NA PROSLAVO NARODNEGA UJEDINJENJA V HOTEL UNION!

Maribor.

Se prispevek k redu na naši severni meji. K mnogim pritožbam proti postopanju obmejnih finančnih organov prinašamo še sledeče: Dne 21. t. m. je nesel 65 let stari Stefan Rutnik od Sv. Primoža nad Muto, oddaljenega 10 km od avstrijske meje, nahrbtnik zelja na postajo Vuženica. Med potom blizu Mute, že kakih 15 km od meje, ga je hotel ustavil finančni stražnik, ki se je pozneje izdal kot finančni kontrolor Djulčić, s klicem »stoj!«, česar pa starček, ki slabo sliši, ni slišal. Nato je oddal stražnik en strel iz svoje karabinke; Rutnik je le smatral, da strelja kak lovec v bližini ter je lezel počasi naprej. Stražnik je prišel nato za njim, ga ustavlil ter zahteval od njega znesek 50 dinarjev kot carino za tistih 10 glav zelja v nahrbtniku. Na tej svoji zahtevi je vztrajal, vkljub temu, da je imel Rutnik v lastniku zelja pričbo, da je zelje od Sv. Primoža, torej iz jugoslovenskega ozemlja in zato ni moglo biti vtihotapljeno. Dični stražnik je dejal, da njega nič ne briga, kakega izvora je blago ter da bude zelje zaplenil, Rutnika pa aretiral, ako mu ne plača takoj 50 dinarjev. Ker Stefan Rutnik ni mogel in hotel je zahtevi ugoditi, mu je stražnik nahrbtnik odvezel ter ga kotel gnati nazaj proti meji, da bi izgledalo, kakor da ga je zaslužil pri vtihotapljenju čez mejo. Izpustil ga je še le vsled energičnejšega nastopa lastnika zelja, nekoga razmere dobro poznavajočega orožniškega stražmojstra v pokolu. Skrajni čas bi res bil, da se obmejne finančne organe pouči, kako daleč sega njihov delokrog in da po nepotrebnem ne uporabljajo orožja.

Celle.

Drž. praznik 1. decembra v Celju. Ob 9. uri v farni cerkvi slovenska zahvalnica, ob 10. uri v evangelijski cerkvi. V sled Zolovanja za pok. kraljem Petrom odpadejo vse druge manifestacije, in tudi običajna svečana poklonitev. Na drž. in mestnih posljalih se izvešijo drž. zastave na pol droga. — Gremij trgovcev je sklenil, da odstanejo trgovine dopolne zaprte.

Stavka v zlatarskih tvornici »Zlatarka« v Celju je končana. Delavstvo je pričelo z delom v ponedeljek 28. nov. Doseglo je 25 odstotkov približška. Stavka je trajala krog štiri tedne.

V celjski mestni kladnici se je v tednu od 7. do 13. nov. zaklalo: 1 bik, 54 volov, 27 krav, 8 telic, 12 telet, 3 prašiče, 2 ovci in 1 koza.

Obzinsko sodišče za pobljanje draginle v Celju je v svoji seji dne 25. nov. določilo sledeče maksimalne cene: Mleko liter 8 K; meso: za 1 kg prvovrstnega govejega mesa 24-26 K, brez kosti 30 K (v mesnicah). Za 1 kg mesa druge vrste 16-18 K, brez kosti 24 K (stojnice), pri čemur se določijo, da se nad 20 odstotkov kosti ne sme vtehtati. Za 1 kg prvovrstnega telečjega mesa 24 K, druge vrste 18-20 K. — Glede vtihtanja kosti velja isto določilo kot pri govedini. — Drobovinar: vampi 14, pljuča 14, obisti 20, možgani 8, jetra 20, loj 20—30 K za 1 kg. Svinjina se ne maksimiru. — Cene kruha se bodo še določile, vendar pa je že sklenjeno, da morajo pekti pečti na vsak način tudi zemlje v težji po 5 dg za 1 krono.

Miklavžev večer, združen z zabavo priredi v nedeljo 4. decembra v Nar. domu celjska »Citalnica«.

Celjsko pevsko društvo ima svoj občni zbor v sredo dne 7. dec. v društvenih prostorih v Nar domu.

Občestvensko obrtno društvo v Celju je imelo minulo nedeljo dopolndne v celjskem Narodnem domu dobro obiskano zborovanje. Razpravljalo se je o raznih obrtništvih se tiočih zadevah. Tako je poročal obrtno zadržni nadzornik g. Ignac Založnik o bolniškem zavarovanju, g. I. Mohorčič o davčnih predpisih obrtniških uslužbencev, g. Janko Lešnikar o uredbi glede državnih nabav, g. Rehek pa je govoril o zahtevi svobode dela. Zborovalci so z zanimanjem sledili izjavljanjem govornikov. Pri slučajnostih se je razpravljalo še o nekaterih drugih zadevah, na kar je bilo dobro uspešno zborovanje zaključeno.

Porotna zasédanja pri celjskem okrožnem sodišču v letu 1922 bodo: 6. marca, 12. junija, 11. sept. in 11. dec.

Se parno kopalnišče. Celjski nemški list piše k tej zadevi zelo primerno med drugim sledeče: »Zalostno je, da v enem večjih mest Slovenije obstoja tako smraten fakt, da je mesto brez parnega kopalnišča in da se ta fakt mora tolikokrat juvno približati. V tej zadevi se v prihodnje mora nekaj ukreniti. Smešno bi bilo, da bi se to vprašanje higienične važnosti obravnavalo samo v luči vojne rentabilnosti. Seveda se tudi od privatnega lastnika ne more zahtevati, da bi pri podjetju doplačeval. Dolžnost pa je javnih faktorjev, da noznomesto stanju napravijo konec. To tudi javnost lahko od njih v polni meri zahteva.« — Se pridružujemo umestnim izjavljanjem lista glede te zadeve!

Most se je podrl. Pred kratkim se je podrl nov betonski most, ki je bil šele predan prometu, na okrajni cesti Celje-Laško. Kateri moderni tehnik ga je tako dobro zgradil, bi bilo gotovo interesantno izvedeti.

Dela pri petrolejskih rezervarjih ob Savinji bodo kmalu dogotovljena.

Imenovanje. Minister za sume in rube je imenoval Andreja Borkarja za kontraktualnega profesorja pri upravi rudarske šole v Celju.

Sneg. Močno snežiti je pričelo tekotmednje po naših krajih. Ker je imel sneg suho podlago, ga je precej nametalo.

Selem. V sredo 30. nov. se vrši v Celju takozvani Andrejev sejem.

Boračenie otrok po mestu še vedno ni ponehalo. Kljavio se taki nepriljavni med šolskim poukom po mestu, nallzevalijo z berčanjem pod raznimi prevezanimi goste po gostilnah in zapravljajo pribračeni denar. Polcija bi naj tem postopacem posvečala več pozornosti.

Arretirana je bila v vlakmu med Zidanim mostom in Celjem te dni 22letna Jelka Matkun-Lovrenčič iz Črnomerca pri Zarebnu. Bila je brez voznega listka, brez vsakih dokumentov in še vrhu osumljena žepne tatvine. Oddana je okrajnemu sodišču v Celju.

Ptuj.

Zganjarna »Straschille« v Kreppljevi ulici bila pred približno 1 letom na ukaz oblasti prve inštanca zaprta. Sedaj je tretja inštanca dovolila lastnici zopet prodajo na drobno. — Ta zganjarija in Hutterjeva sta pravi zastupjalvalnici ljudstva. Lastnika teh dveh zganjerij, ki izdelujeta in prodajata zganje tudi na debelo, sta mnogo kriva, da je naše praprosto ljudstvo in delavstvo precej duševno zaostalo. — Zganje se je v prejšnjih časih pilo kar na litre. Sedaj se bo to ponavljalo. Zadnje leto, ko je bil zganjetoč prepovedan, se je že opazilo znatno zboljšanje na tem polju. V naprednih državah se bojujejo proti alkoholu, pri nas se pa delujejo koncesije Nemcem, da nam zastupljajo ljudstvo. Vseh treznomiselskih zahteva je, da se Straschillu in Hutterju takoj zaprejo zganjarije.

Sportni klub ima v društvenem domu vsak četrtek in nedeljo plesne vaje.

Prekmurje.

18.000 K za eno pogodbo je računal stranki neki madžaronski odvetnik v Murški Soboti. Ali za te tiče ne velja naš odvetniški tarif niti sodna odmera?

Meje Prekmurja je konferenca antante v Parizu definitivno potrdila. Sedaj je že razpisana nabava državnih mejnikov.

Solski odbor za Prekmurje se je ustanovil v Murški Soboti. Člani odbora so: dva duhovnika rimsko-katoliškega veroizpovedanja in duhovnik evangelske cerkve in pet zastopnikov staršev.

Gledališče in glasba.

Proslava državnega praznika. Z ozirom na to, da operno gled. proslavi državnih praznik na predvečer, dne 30. novembra, bi bilo umestno, da je že zaradi koncerta »Udrženja jug. novinarjev«, dne 1. decembra zaprta. Ustrešno bi bilo s tem opern. personalu brez škode gledališču, ki lahko za predstavo porabi prihodnji ponedeljek ali petek.

Iz gledališke pisarne. Zaradi nenadnih ovir se preloži premiera »Pampeliške« na ponedeljek 5. decembra 1921. V torek 2. decembra se vprizori »Borba« in sicer za red B.

Književnost in umetnost.

Dr. Iv. Lah, Noč na Hmeljniku. Izdala zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1921. Cena 4 D. — Zveza kulturnih društev v Ljubljani, ki izdaja zbirko »Prosveti in zabavi« je začelo izdajati zbirko ljudskih iger pod naslovom »Oder«. Prvi zvezek, ki je pravkar izšel, prinaša dr. Iv. Laha dramo »Noč na Hmeljniku«, ki so jo lansko leto že vprizorili v mariborskem gledališču. Igra se vrši leta 1909 na dolnjemskem. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54. Prekmurje.

Pokrajina.

Hrastnik. — Gospodom sodrugom (grupa Malovrh) v album. Odklenkalo vam je gospodje sodrugi — odklenkalo za vedno. Minuli so za Vas zlati časi, ko ste nas s terorjem in dejanskim nasiljem tiral v vaše organizacije. Pošast, ki vam naj zada smrtni udarec, pa vidite v narodnih socialistikih, kateri so največ trpeli pod vašim terorjem. Odtod vaša onemogla jezica — odtod vaši napadi v vašemu lističu na naše shode. Nas to ne boli — saj vedo, da vas je malo — pa tudi te drži skupaj le še klej iz marmelade in špirta. Čudno se nam le zdi, da vas ni več, ko ste vendar tako agilni zagovorniki delavcev — nas pa manj, ker viltimo nad njimi — bič? Vi pa se čudite nam — budalom in hribovcem, kakor se je izrazil »Naprejev« g. dopisnik — ker vas nočemo razumeti, ker nočemo priznati, da se da pri nas mnogo storiti za delavca, kljub temu, da še nekaj ostane — prvo čisto tiho — za vaš žep. Ja, ja, budalo, kdor ne ve, da je ravno »konzum« tista božja mast, da kdor se z njo maže, odebela na vseh koncih in krajih. Kaj ne gospodje od 2 1/2 internacionale, saj ste tako mislili, ko ste trčili, da smo budala, ki kar govorimo in nič ne delamo? Hribovec tisti, ki ne verjame, da je gotovemu gospodu, ki je prišel nekoga lepega dne pred leti v Hrastnik, ubog — s tremi kofri — pomagala edinole ljubzen in trud za delavce, da ima dane precej pod palcem, njegova »vesta« pa se šibi pod zlatino. — Budala vi — narodni socialisti — ki po javnih shodih (saj 2 1/2 internacionala si ga ne upa prirediti) petnajstim ljudem govorite — mi — socialpatrijote — pa bomo oejansko pokazali, da je spas zatiranih (toda ne izmozganih) edinole v naših vrstah, ker mi — edinole mi — bomo stri starke kapitaliste s tem, da bomo polnili svoje žepu in ustvarjali nove. To je naša, socialdemokratska paravaj in v tem znamenju bomo tudi — porinili. — Narodni socialist.

Naročajte »Jugoslavijo«!

Drobiž.

* Kako živi Wilson? Znano je, da se je prejšnji predsednik ameriške unije, Wilson posvetil zopet advokaturi ter dela skupno z dr. Colbyjem, bivšim državnim tajnikom. Če tudi se še ni popolnoma opomogel od svoje bolezni, vendar rešuje dnevno pošto. Sicer pa živi popolnoma sam za se ter sprejema samo pristaše svoje demokratske stranke. V nogah je tako oslabil, da se mora le voziti, kadar hoče iz hiše. Posebno rad pohaja gledališča, kjer ga vedno burno pozdravljajo. Z velikim zanimanjem zasleduje politiko republikanske stranke. Mnogi resni politiki so mnenja, da se bo Wilson pri priložnosti zopet povzpел na krmilo države in da se bo zanimal samo za ameriške interese, ker je zveza z Evropo povzročila Amerikancem velika razočaranja.

* Kradel pisma zaljubljenec. Te dni je stal pred berlinsko poroto 42 letni poštni uradnik Karl B., ki je obtožen, da je na pošti kradel pisma, pisana od ženske roke. Leta 1920 so neprestano prihajale pritožbe, da zmanjkujejo pisma na poštnem uradu Berlin 2. Končno se je posrečilo prijati krivca, ko je iz kupa pisem vzel nekaj listov, jih pazljivo čital in se nahajal pri tem naravnost v ekstazi. Pri hišni preiskavi se je našlo mnogo zaljubljenih pisem. Obtoženec se je zagovarjal, da je to delal pod posebnim pritiskom. Pisma, katerih je menil da so ljubzenska je odpiral in z veliko slastjo užival strastne besede zaljubljenec. Svoj čas je bil že obsojen radi enakega delikta na 3 mesece ječe. To pot so ga spoznali strokovnjaki kot duševno zaostalega. Ker je bil drugače skozi 20 let zelo vester v službi, mu je odvzeta le za pet let pokojnina.

nost v ekstazi. Pri hišni preiskavi se je našlo mnogo zaljubljenih pisem. Obtoženec se je zagovarjal, da je to delal pod posebnim pritiskom. Pisma, katerih je menil da so ljubzenska je odpiral in z veliko slastjo užival strastne besede zaljubljenec. Svoj čas je bil že obsojen radi enakega delikta na 3 mesece ječe. To pot so ga spoznali strokovnjaki kot duševno zaostalega. Ker je bil drugače skozi 20 let zelo vester v službi, mu je odvzeta le za pet let pokojnina.

* Internacijski dijaški dom. Sin Jamesa Rockefellerja je podaril veliko svoto, da se osnuje internacijski dijaški dom v Newyorku. Ta dom je denarno popolnoma zasiguran. Kupljena je hiša v bližini vseučilišča Columbia, ki bo zelo okusno in praktično preurejena. Ta dijaški dom bo temeljito rešil stanovanjsko vprašanje tamošnjih dijakov, ker bo vsak dijak dobil v Newyorku stanovanje zelo po ceni, ali pa celo zastoj.

* V boju proti spolnim boleznim. Upravitelj urada za venerične bolezni dr. F. F. Farbsworth piše v svojem uradnem poročilu sledeče: Naši najboljši ljudje se ne sramujejo več, da se jim natančno preišče kri. Ker znamo, da se človek lahko inficira večkrat na prav nedolžen in nepričakovani način, je po-

polnoma umestno, da se pripravimo o zdravstvenem stanju krvi. Mnogi so še vedno uverjeni, da se pokaže spolna infekcija v krvi vedno v nedvomni obliki. To pa ni res. Mala infekcija se razvija v prvem početku nevidno in ne vzbuja nobene pozornosti. Pač pa more ta infekcija s časom povzročiti veliko zlo. Nasprotno pa je pregled krvi najboljši sredstvo, da se prepreči pretirani strah pred boleznijo.

1. decembra vsi v hotel „Union“.

Kaj je Elsafliuid -- to se zna!
Lekarnar Feller -- Stubica!

Proda se:
BENCINMOTOR Z 10 KONJSKIH MOČI
se proda radi dragine bencina. Zglasiti se je pri usnjarni Senica, Vojnik. 2387.
MEŠANA TRGOVINA
ob državni cesti zraven cerkve se proda. Ponudbe na upravo „Jugoslavije“ v Celju.

2 PARA DOBRO OHRANJENIH SMUČK (SKIJ)
se proda. Anton Černe, Zg. Šiška 25.
POSESTVO
z vilo elegantno opremljeno gospodarsko poslopje in 34 oralov zemljišča za 800.000 kron; potem v Mariboru hiša za 340.000 kron proda Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. 2367

ENODRUŽINSKA HIŠA
v pritličju s tremi sobami, kuhinjo in shrambo, na podstrešju dve sobi, v hiši vodovod in električna luč z zelenjadnim in sadnim vrtnom se proda. Več poizve Lubeinšek, Kranj. Kokriško predmestje. 2360

PREVOZNI BENCINMOTOR
in mlatilni malo rabljen na prodaj pri I. Zigar, Orehova vas, p. Slivnica pri Mariboru.

Službe:
PRIDNEGA IN MOČNEGA UČENCA.

iščem, ki ima veselje do trgovine, in dobrega izvežbanega TRGOVSKEGA POMOCNIKA. Poizve se v upr. „Jugoslavije“.

PRIMA SE
gospoljca za ekspedicijski in za manjša pisarniška dela prednost imajo one koje so verzirane u struci trgovine čevljev in je smožna hrvatskoga jezika. Tudi je potrebno, da posluje kakav trgovački tečaj. — Naslov pove uredništvo. 2350.

SLUŽBO
išče kot oskrbnik, hišni upravitelj skladiščnik (Magazinsmajster), Arhivar ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe pod „Oskrbnik“ št. 3800 na upravnštvo. 2364

TRGOVSKEGA SOTRUDNIKA IN PRODAJALKO

456a tvrška Vinko Naret, Sv. Vid pri Grobinem.

IZVEŽBANO STROJEPISKO,
veščo popolnoma tudi slovenske in nemške stenografije, sprejmeta takoj dr. Josip Furlan in dr. Vladimir Kreč, odvetnika v Ljubljani, Sodna ul. 1. 238L

Razno:
Ia ČISTO SVINJSKO MAST
Ima zopet v redni zalogi tvrška Janko Popovič, Ljubljana, ki se priporoča svojim cenjenim odjemalcem. — Pisarna in skladišče Cesta v Mesni log št. 15. Telefon Interurban št. 127.

NOVOSTI BOŽIČNIH IN NOVOLETNIH RAZGLEDNIC
priporoča M. Tičar, Ljubljana.

MIKLAVŽEVA DARILA
priporoča M. Tičar, Ljubljana. 2372

VZAME SE V NAJEM
že obstoječo strojno, ako mogoče z vodno močjo, eventualno prostor za izvrševanje strojarske obrti z vodno močjo. Naslov v upravi „Jugoslavije“.

2.000 K NAGRADE
kdor mi preskrbi kuhinjo in eno majhno sobico. Ivan Prosenec Zvonarska ul. 13.

ZA POMOČ GOSPODINJI
išče mesta gospodična. Je spretna v šivanju in v vseh gospodinskih delih. Naslov v upravnštvo lista. 2376

Za Miklavža kupujte knjige založbe „Jugoslavije“ oz. „Zvezne tiskarne“ na Marijinem trgu št. 8 nasproti frančiškanske cerkve.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog. Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica št. 19.

Tovorni avto
3 tonski v dobrem stanju tvrške Graf & Stift prodajamo. — Vprašanja na upravništvo „Jugoslavije“.

Razpis natečaja.
za dobavo brzojavnih in telefonskih potrebščin.
Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani razpisuje natečaj za dobavo brzojavnih in telefonskih potrebščin, ki se bodo potrebovale še to leto za vzdrževanje brzojavnih in telefonskih prog in ureditev notranje naprave brzojavnih in telefonskih uradov in telefonskih naročniških postaj, in sicer:

Vežalna žica, 2 mm debela	1.500 kg
Povijalna žica za ogle, 1,7 mm debela	300 kg
Stenska žica (vrhica), 2 x 1 mm, 0,5—0,75 mm ²	6.000 m
Hooperjeva žica, 1,38 mm debela	5.500 m
Firnež	200 kg
Črna oljnata barva	500 kg
Siva oljnata barva	700 kg
Minium	400 kg
Porcelanasti valčki (krožci)	10.000 kom.
Vijaki za les, 4 cm, z okroglo glavo	2.000 m
Dvojna žica za razžiranje, 0,77 mm debela	4.000 m
Železni čepi z vijakom	10.000 kom.
Stekl. posode za vrečne salmij. člene po vzorcu	500 kom.
Notranje čaše za Meidingerjeve člene	500 kom.
Steklene cevke za Meidingerjeve člene	2.000 kom.
Čopič za prah	100 kom.
Olje za aparate (urarsko)	30 kg
Bergmannove cevi, 13 mm	500 m
Izolirana (minzirana) g. h. žica, 6 mm ² za akum.	150 m
Kovani žebliji, 200 in 250 mm	6.000 m
Kolena za Bergmannove cevi	100 kom.

Ponudbe naj se pošljejo čimprej naravnost na tehnični oddelek pošt. in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani. Kdor želi o tej stvari kaj natančnega izvedeti, naj povpraša v brzojavnem skladišču, v Virantovi hiši, Sv. Jakoba trg 2. Ljubljana, dne 28. novembra 1921.

FREZNI STROJ
(Fräsmaschine) v dobrem stanju se po ugodni ceni proda.
Matija Perko, strojno mizarstvo, Zg. Šiška, Celovška cesta 121.

POZORI!
Najprimernejše in najlepše božično darilo je gotovo prvovrstno dovršena povečana slika. — V izvršitev se priporoča.
Prvi domači zavod za povečanje slik, fotografski atelje
NUNC FRANC, Ljubljana, Wolfova ulica št. 6.
Naročila, namenjena za Božična darila se sprejemajo do 15. decembra.
Točna postrežba! Najnižje cene! Zahtevajte cenik!

Električne motorje
inštalacijski material, žarnice, števec, žice, proizvod A. E. G. dobavlja
elektrotehnična tvrška
Karol Florjančič
CELJE, Cankarjeva c. 2.
po zmernih cenah.

Za Miklavža!
Najcenejše in najhvalejše darilo našim malim je:

Moj zverinjak
knjiga s 45 slikami in k tem spadajo čim besedilom, za pouk in kratek čas K 20—

Moji ljubčki
zivalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32—

Mladi slikar
10 tiskanih predlog za pobarvanje z akvarel - barvami ali pastel - barvili K 12—

„Crnipeter“, staroznana, vesela družabna igra za zimске večere. 1 igra K 8—
Vse se dobi v

Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg 8

Zahvala.
Za mnogobrojne, ljubeznive dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti naše nenadomestljive sestre, oziroma tetke in svakinje, gospe
ANTONINE ROTT
nadučiteljice v Konjicah
izrekamo priskrbo zahvalo vsem, ki so nas s tem bogato tolažili. Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencov, šopkov in rož; prečastiti duhovščini za mnoge tolažilne obiske tekem dolge bolezni. ter zlasti visokočastitemu gg. arhidijakonu Fr. Hrastelj-u za ganljivi nagrobni govor; nadalje vsem tukajšnjim javnim uradom in oblastvom za častno udeležbo pogrebne sprejeme. Še prav posebno zahvalo izrekamo pa za korporativno spremstvo Orlic in Orlov, ki je počastil sprevod s pretresljivimi žalostinkami ter Marijini družbi, ki je po svojih belooblečenih članicah nosila blago pokojnico k zadnjemu počitku. Toplo zahvalo izrekamo vsem učiteljstvu tukajšnje dekliške in deške šole, ki se je po izrazitih besedah g. Majerja poslovilo od drage kolegije. Končno zahvalo še tistim gospem, ki so se blagodejno trudile za vse izvanredno krasne naprave mrliškega odra in sprejema.
Žalujoci ostali.

Prof. S. Santel
Božične razglednice
so ravnokar izšle, ter se dobijo po vseh trgovinah z papirjem, knjigarnah in trafikah.
Božične razglednice so umetno izdelane v raznih barvah in tiskane na finem Chromo papirju.
Serija 6 razglednic 2*50 din.
Naroča se direktno pri
ZVEZNI TISKARNI in KNJIGARNI
v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

Mnogo časa in denarja si prihranite ako takoj naročite
„Expres“
kotno računarico.
„Expres“ je zakonito zavarovana je najmodernejša in najboljša računarska tabela za množenje in deljenje.
„Expres“ je zakonito zavarovana tabela ter stane s poštino vred vzorec A 5 din., vzorec B 7 din.
Naroča se pri
ZVEZNI TISKARNI
v LJUBLJANI.

Trgovski pomočnik
zanesljiva, prvovrstna moč za engros galanterijske stroke se sprejme takoj pri tvrški
Gaspari & Faninger v Mariboru.

CARINSKO POSREDNIŠKI BUREAU
UVOZ
PODRUŽNICA: **„GROM“** PODRUŽNICA: **JESENICE**
RAKEK: **„GROM“** JESENICE
CENTRALA: **LJUBLJANA** KOLODVOR. U. 41

se priporoča p. n. trgovcem in ostalemu občinstvu za njihovo naklonjenost, ter jamči za točno, brzo in solidno odpravo.

Naročajte „Jugoslavijo“

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA Prešernova ulca št. 50, v lastnem posloju. LJUBLJANA
Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nekazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits i. t. d.